

Sygn. akt **I ACa 1482/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Nowicki /spr./

Sędziowie: SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

SA Bogdan Wysocki

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Stowarzyszenia (...) w W.**

przeciwko **E. R.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 września 2017 r. sygn. akt XVIII C 507/17

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Jacek Nowicki Bogdan Wysocki

--	--	--

Sygn. akt I A Ca 1482/17

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego E. R. kwoty 23.222,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot i dat wyszczególnionych w pozwie, o zobowiązanie pozwanego do udzielenia powodowi informacji oraz dostarczenie dokumentacji pozwalającej na określenie rozmiaru wykorzystania utworów audiowizualnych w sieci kablowej pozwanego oraz wielkości uzyskiwanych z tego tytułu wpływów za okres od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2017 r. Powód wniósł nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i o obciążenie powoda kosztami postępowania.

Pismem z dnia 8 czerwca 2017 r., powód rozszerzył żądanie zapłaty, domagając się zasądzenia od pozwanego kwoty 43.714,20 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w tym piśmie za okres od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2017 r. Ograniczył nadto żądanie zobowiązania pozwanego do udzielenia informacji i przedstawienia dokumentacji wyłącznie za okres od 1 do 30 kwietnia 2014 r.

Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2017 r. pełnomocnik powoda cofnął żądanie o zobowiązania pozwanego do udzielenia informacji i przedstawienia dokumentacji za inne okresy niż od 1 do 30 kwietnia 2014 r., na co pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę.

Pismem z dnia 3 lipca 2017 r., doręczonym stronie pozwanej na rozprawie w dniu 4 lipca 2017 r., powód rozszerzył żądanie zapłaty, domagając się zasądzenia od pozwanego kwoty 51.225,26 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dat wskazanych w tym piśmie za okres od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2017 r. Rozszerzenie wynika z objęcia żądaniem pozwu stawką 8% podatku VAT.

Ostatecznie powód cofnął żądanie w zakresie zobowiązania do udzielenia informacji i przedstawienia dokumentacji w całości, na co strona pozwana wyraziła zgodę, domagając się zasądzenia w tym zakresie kosztów procesu.

Wyrokiem z 28 września 2017 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w zakresie żądania nakazania, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 39.392,55 zł z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą w charakterze operatora telewizji kablowej pod firmą (...) Firma Handlowo Usługowa (...). Działalność pozwanego polega na odebraniu programów telewizyjnych nadawanych przez inne stacje telewizyjne oraz na ich rozprowadzeniu w całości i bez zmian w sieci kablowej do zainteresowanych odbiorców za odpowiednią opłatą.

W dniu 7 kwietnia 2005 r. powód i pozwany zawarli umowę na reemisję. W treści umowy powód oświadczył, że nie reprezentuje praw twórców muzycznych. W § 2 umowy ustalono, że miesięczna płatność z tytułu uzyskania przez pozwanego operatora telewizji kablowej udzielonych mu umową praw, stanowić będzie równowartość 2,8 % wszystkich miesięcznych rzeczywistych wpływów netto bez podatku VAT, które operator kablowy otrzymuje z tytułu świadczenia usług reemisji programów telewizyjnych. W § 2 ust. 3 uzgodniono, że zapłata wynagrodzenia płatna będzie na wskazany w nim rachunek bankowy z dołu w okresach miesięcznych do 25-tego dnia kolejnego miesiąca kalendarzowego, począwszy od 1 lipca 2004 r.

Umowa została zawarta na czas nieoznaczony i zgodnie z jej § 4 mogła być wypowiedziana przez każdą ze stron w terminie 6 miesięcy przed końcem roku kalendarzowego. Nadto mogła być rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym przez (...) z operatorem, który zalegał z płatnością za trzy pełne okresy rozrachunkowe po uprzednim wezwaniu pisemnym ze strony (...) i wyznaczeniu operatorowi miesięcznego terminu na uregulowanie zaległości.

Umowa z dnia 7 kwietnia 2005 r. nie została przez żadną ze stron wypowiedziana, ani rozwiązana. Pozwany nie wywiązywał się z jej postanowień, tj. od listopada 2006 r., nie uiszczał wynagrodzenia i nie udzielał informacji. Pozwany nie odpowiedział na kierowane do niego przez powoda pismami z dnia 28 stycznia 2010 r. i z dnia 31 stycznia 2017 r. propozycje dokonania przez strony zmiany umowy poprzez obniżenie stawki procentowej wynagrodzenia i powiększenia go o podatek VAT.

Powód nadto wielokrotnie w latach 2006, 2007, 2008, 2011, 2013 wzywał pozwanego do wywiązania się z obowiązków wynikających z umowy z dnia 7 kwietnia 2005 r., w tym do zapłaty wynagrodzenia.

Pozwany zawarł w dniu 14 stycznia 2000 r. ze Stowarzyszeniem (...) z siedzibą w W. umowę na reemisję w sieciach kablowych utworów należących do repertuaru (...) nadawanych w programach innych organizacjach

radiowych i telewizyjnych, tj. utworów słownych z zakresu literatury pięknej, muzycznych, słowno-muzycznych i choreograficznych twórców, którzy udzielili (...) prawa do ich reprezentowania w dziedzinie nadań za pomocą fonii i wizji. Następnie w dniu 19 lipca 2006 r. pozwany zawarł kolejną umowę z (...) z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2005 r.

Pismem z dnia 7 lutego 2014 r., (...) poinformował pozwanego o uchwaleniu nowych zasad licencjonowania reemisji w sieciach kablowych. W związku z tym pozwany (...) zawarli, w miejsce dotychczasowej, nową umowę licencyjną z dnia 7 lutego 2014 r., ze skutkiem obowiązującym od dnia 1 stycznia 2014 r.

Zgodnie z art. 21¹ upapp operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

W sprawie bezspornym było, że strony zawarły w dniu 7 kwietnia 2005 r. umowę licencyjną na reemisję. Spornym było natomiast, czy umowa ta była nadal obowiązująca w okresie objętym żądaniem pozwu. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony. W § 4 strony przewidziały możliwość jej wypowiedzenia przez każdą z nich w terminie 6 miesięcy przed końcem roku kalendarzowego, czego jednak żadna ze stron nie uczyniła. Umowa mogła nadto być rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym przez powoda, w sytuacji gdyby operator zalegał z płatnością za trzy pełne okresy rozrachunkowe po uprzednim pisemnym wezwaniu i wyznaczeniu terminu na uregulowanie zaległości. Powód nie skorzystał jednak z tego uprawnienia. Umowa zatem, nadal obowiązuje między stronami.

Zdaniem pozwanego umowa nie wiąże stron, gdyż nie była realizowana przez strony. Z tym stanowiskiem Sąd Okręgowy się nie zgodził. Po pierwsze powód wielokrotnie w latach od 2006, 2007, 2008, 2011, 2013 i 2017 wzywał pozwanego do wykonania obowiązków wynikających z umowy, zarówno zapłaty wynagrodzenia, jak i informacyjnych. Po drugie pozwany prowadził i prowadzi działalność jako operator sieci kablowych i nie wykazał, aby nie korzystał z licencji udzielonej mu przez powoda. Przeciwnie, przyznał, że reemituje utwory audiowizualne.

Również dla związania stron umową z dnia 7 kwietnia 2005 r. nie ma znaczenia okoliczność, że pozwanego w okresie objętym pozwem, jak i wcześniej, wiązała umowa licencyjna ze Stowarzyszeniem (...). Skoro pozwany uważał, że swój obowiązek z art. 21¹ upapp realizuje poprzez umowę z (...) to mógł w ogóle nie zawierać umowy z powodem, albo zawartą umowę wypowiedzieć w sposób w niej przewidziany.

Niezależnie od powyższych uwag Sąd Okręgowy zauważył, że jak wynika z łączących pozwanego ze Stowarzyszeniem (...) umów z tym umowy z dnia 7 lutego 2014 r., Stowarzyszenie (...) reprezentują prawa twórców innych utworów. Stowarzyszenie (...) jest właściwe w zakresie reemisji utworów słownych, muzycznych, słowno-muzycznych, dramatycznych, dramatyczno-muzycznych, choreograficznych, muzyczno-choreograficznych, pantomimicznych autorów polskich i zagranicznych. Z kolei powód jest właściwy w zakresie reemisji utworów audiowizualnych przysługujących producentom utworów audiowizualnych, bądź ich współtwórcom (reżyserom, operatorom, scenarzystom, montażystom, scenografom, kostiumografom itp.) i nie reprezentuje twórców muzycznych.

Podsumowując, powoda w okresie objętym żądaniem pozwu łączyła z pozwanym umowa z dnia 7 kwietnia 2005 r., która nie została wypowiedziana ani rozwiązana.

Nadto zdaniem Sądu pierwszej instancji wobec zmiany umowy łączącej strony niniejszego procesu, żądanie podwyższenia wynagrodzenia o podatek od towarów i usług nie znajduje uzasadnienia.

Odnosnie do żądania o zapłatę odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, ma ono uzasadnienie w treści art. 481 § 1 i 2 kc. Co do terminu początkowego naliczania odsetek to zgodnie z § 2 ust. 3 umowy strony ustaliły, że zapłata wynagrodzenia płatna będzie z dołu w okresach miesięcznych do 25-tego dnia kolejnego miesiąca kalendarzowego. W związku z tym, powodowi należne były co do zasady odsetki za opóźnienie od dnia 26 miesiąca następującego po tym, za które było należne wynagrodzenie. Od wynagrodzenia za miesiące: grudzień 2014 r., wrzesień 2015 r., sierpień 2016 r. powód zasadnie domagał się odsetek nie od 26, a od 27 dnia następnego miesiąca, gdyż 25 dzień był dniem

ustawowo wolnym od pracy (niedziela), termin zapłaty zgodnie z art. 115 kc przypadał zatem w 26 dniu, a więc od dnia następnego należne były odsetki ustawowe.

Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w zakresie żądania powoda o nakazanie pozwanemu udzielenia informacji i przedstawienia dokumentów. Powód cofnął to żądanie, na co pozwany wyraził zgodę. Zgodnie z art. 355 § 1 kpc, sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew.

W apelacji z 2 listopada 2017 r. pozwany zaskarżył wyrok w całości zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń Sądu pierwszej instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez bezzasadne przyjęcie, że strony łączyła umowa z 7 kwietnia 2005 roku.

Zdaniem pozwanego umowa z 7 kwietnia 2005 nie wiąże stron. Pozwany nie korzystał z licencji udzielonej przez powoda i pozostawał w uzasadnionym przekonaniu, że przedmiotowa umowa nie łączy stron.

Ustawowy obowiązek wynikający z art. 21¹ ustawy z 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych pozwany realizował ze Stowarzyszeniem (...).

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

1. Apelacja jest niezasadna. Pozwany, tak samo jak przed Sądem pierwszej instancji zarzucił, że umowa licencji na reemisję zawarta z powodem w dniu 7 kwietnia 2005 r. nie wiąże stron, ponieważ w rzeczywistości nie korzystał z licencji. Skoro zatem – zdaniem pozwanego – wystąpił brak ekwiwalentności, umowę należy uznać za nieważną.

W ocenie skarżącego ustawowy obowiązek wynikający z art. 21¹ ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 nr 90 poz. 631 ze zm.) był przez niego realizowany poprzez zawarcie umów licencyjnych ze Stowarzyszeniem (...).

2. Zgodnie z przepisem art. 21¹ ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 o prawie autorskim i prawach pokrewnych operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Pozwany zawarł taką umowę w dniu 7 kwietnia 2005 r. z powodem. W § 1 pkt 1 umowy strony ustaliły, że pozwany na zasadzie licencji będzie korzystał z majątkowych praw autorskich i pokrewnych przysługujących producentom utworów audiowizualnych i ich twórcom w zakresie reemisji. Jednocześnie w § 1 pkt 3 wskazano, że powód nie reprezentuje praw twórców utworów muzycznych. Z kolei w § 4 pkt 1. ustalono, że umowa jest zawarta na czas nieoznaczony i może być wypowiedziana przez każdą ze stron w terminie 6 miesięcy przed końcem roku kalendarzowego, a w § 4 pkt. 2, że może być wypowiedziana ze skutkiem natychmiastowym przez powoda, gdy zajdą przewidziane w tym paragrafie warunki.

Jest bezsporne, że pozwany nie wypowiedział umowy. Umowy nie wypowiedział również powód. Umowa nie została także przez strony rozwiązana.

Chybiony jest zatem zarzut apelacji, że powyższa umowa nie wiąże stron. Twierdzenie pozwanego, że pozwany w rzeczywistości nie korzystał z licencji i dlatego pozostawał w przekonaniu, że nie łączy go umowa z powodem jest bezprzedmiotowe. Nie ma znaczenia czy pozwany korzystał z licencji, chociaż w ocenie Sądu Apelacyjnego skoro jest operatorem sieci kablowej, to z tych utworów korzystał.

Należy zauważyć, że powód był wielokrotnie wzywany przez powoda do uiszczenia opłat i to począwszy od 2006 roku.

Całkowicie błędne jest przekonanie pozwanego, że skoro nie korzystał z licencji, to umowa przestała strony wiązać. Powołany wyżej § 4 umowy w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje, że zakończenie współpracy jest możliwe, ale konieczne jest złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Możliwe było również rozwiązanie umowy poprzez złożenie zgodnych oświadczeń, co również nie nastąpiło.

Bez znaczenia jest fakt, że pozwanego łączy umowa ze Stowarzyszeniem (...). Ta umowa obejmuje innego rodzaju utwory, a więc funkcjonuje na innych polach eksploatacji. Mianowicie dotyczy przede wszystkim utworów muzycznych i słowno-muzycznych, gdy tymczasem w przedmiotowej umowie wyraźnie zaznaczono, że powód nie reprezentuje praw twórców muzycznych.

Reasumując, wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji trafnie uznał, że umowa z 7 kwietnia 2005 r. wiąże strony i nie jest nieważna i uwzględnił żądanie pozwu.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 385 kpc należało orzec jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc i § 2 pkt 5 w zw. z §10 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 poz. 1667 ze zm.).

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Jacek Nowicki Bogdan Wysocki